

К.э.н., доцент Мащенко М.А.

*Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця,
Україна*

Елементи механізму забезпечення інвайронментальної безпеки держави

На сучасному етапі подальшого дослідження потребує формування механізму інвайронментальної безпеки, що дозволить забезпечити інвайронментальну безпеку на макро- та мікроекономічному рівнях.

Інвайронментальна безпека – це стан захищеності економіки та навколишнього середовища, який дозволяє зберігати стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, здатний до вирішення проблем збалансованого розвитку економіки й поліпшення стану навколишнього середовища та сприяє розробці й реалізації національних концепцій екологічно стійкого розвитку й механізму його забезпечення [1, с. 55].

Інвайронментальний розвиток є одним із стратегічних пріоритетів для будь-якого суспільства. Цей вектор, що має особливу силу, здійснюється в найбільш розвинених суспільствах, які оголошують про гармонійний розвиток життя. Розвинуті країни виконують вирішальну роль у забезпеченні сталого розвитку, координуючи економічні, соціальні та екологічні цілі. Досить актуальною на сучасному етапі постає проблема дослідження механізму інвайронментальної безпеки. Це є необхідним не тільки для охорони навколишнього середовища та пошуку потенціалу природних ресурсів, але й для з'ясування ролі цього механізму, для оптимізації використання природних ресурсів, екологічних інновацій тощо.

Система організаційно-економічних і правових заходів із запобігання соціально-еколого-економічним загрозам являє собою механізм забезпечення інвайронментальної безпеки (рис. 1).

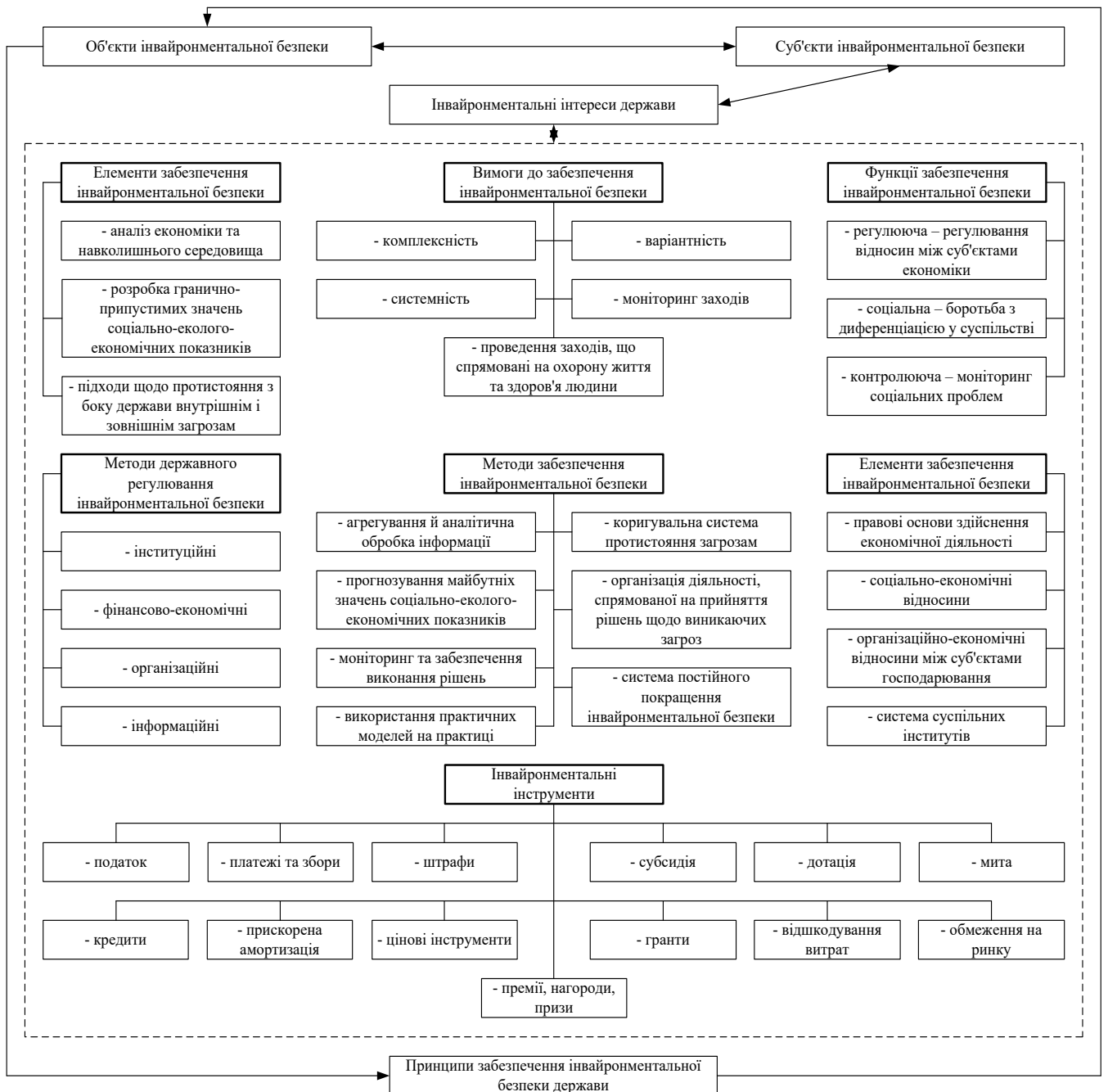

Рис. 8. Механізм забезпечення інвайронментальної безпеки держави
(Авторська розробка)

Об'єктом інвайронментальної безпеки є соціально-еколого-економічні системи різного масштабу й рівня (країна, регіон, підприємство, природний комплекс і взаємозв'язок між ними), тобто вся соціально-еколого-економічна система й соціально-еколого-економічні відносини в рамках цієї системи.

Суб'єкти інвайронментальної безпеки – органи влади та управління всіх

рівнів, а саме: законодавча, виконавча, судова, а також Президент України; недержавні органи; громадські організації; підприємства.

Основними інструментами комплексного механізму формування та реалізації державної політики у сфері безпеки соціально-еколого-економічних систем є такі: екологічне законодавство; стратегії, програми, плани щодо соціального розвитку й охорони довкілля; дозвільна система в екологічній сфері; екологічна експертиза й оцінювання впливу об'єктів екологічної експертизи на стан навколишнього природного середовища; екологічний аудит, системи екологічного управління, екологічне маркування; соціальне й екологічне страхування; технічне регулювання, стандартизація й облік у сфері охорони довкілля, природокористування та забезпечення екологічної безпеки держави; освіта та наукове забезпечення формування і реалізації державної соціально-екологоорієнтованої політики; соціальний захист і контроль у сфері охорони навколишнього природного середовища; міжсекторальне партнерство та міжгалузева співпраця в питаннях соціального розвитку й охорони довкілля; «гарячі» лінії із соціальних і екологічних питань в органах державної влади на всіх рівнях; конференції, лекції, дослідження, опитування, реклама, висвітлення у ЗМІ та Internet соціальних і екологічних проблем та шляхів їх вирішення; податки, пільги, субсидіювання, кредитні ставки, митні тарифи, норми амортизації для стимулювання екологобезпечного виробництва та впровадження екологобезпечних технологій; міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища та забезпечення соціальної безпеки.

Література:

1. Мащенко М. А. Теоретичне обґрунтування сутності економічної категорії «Інвайронментальна безпека» / М.А. Мащенко // Вісник економіки транспорту та промисловості, 2017, № 60. – С. 49–55.